

Berlijn in 3 dagen

Wie drie dagen tijd heeft voor het verkennen van de stad, zou meer tijd moeten uittrekken voor het bezichtigen van verschillende objecten in de verschillende stadsdelen: op de eerste dag brengt u bezoek aan city West, de twee dag aan de City Ost en op de derde dag nog verder gelegen bezienswaardigheden.

De binnenstad van Berlijn is redelijk uitgestrekt en daarom moet u voor de wandelingen ook genoeg tijd nemen. Voor degenen die niet zo veel kunnen lopen, is de buslijn 100 aan te bevelen die langs de Unter den Linden rijdt.

Eerste dag

Unter den Linden - Friedrichstraße – Nikolaiviertel – Hackesche Höfe

De wandeling begint bij de Reichstag, waarvandaan tegenwoordig weer geregeerd wordt. Het dakterras en de koepel van het parlamentsgebouw kunnen bezichtigd worden en imposante blik over de oostelijke binnenstad en de Tiergarten, het groene hart van Berlijn. De mogelijkheid om boven de politici te kunnen staan zou men niet moeten missen, echter moet u rekenen op wachttijden voor de bezichtiging van de koepel.

S 1, 2, 25
Bus 100, 248

Naar de Reichstag komt u of met de S-Bahn en u stapt uit bij de halte Unter den Linden uit of u neemt de bus en stapt uit op het Platz der Republik.

Van de Reichstag loopt u naar de Brandenburger Tor, het symbool van de stad. Vroeger was deze aan de muur gelegen en nu staat hij slechts als het symbool van de stadshereniging. In de zuidelijke vleugel is een informatiebureau. Aan de oostkant van de toren ligt het Pariserplatz, dat na de 'Wende' opnieuw ingericht werd, waarbij de Brandenburger Tor weer door gebouwen omringd werd zoals het in het eerdere verleden ook was.

De meest beroemde boulevard van Berlijn de Unter den Linden leidt van het Pariser Platz tot aan het Schlossplatz. U wandelt onder andere langs het Russische consulaat en het Hotel Adlon.

Aan de rechterkant slaat u af in de legendarische Friedrichstraße, waar zich sinds de 'Wende' veel boetieks en shopping centra hebben gevestigd. U moet beslist de extravagante architectuur van een luxe ensemble bekijken die is ontstaan door het verbinden van de galerijen Lafayette met de Quartier 205 en 206. Wilt u hier graag winkelen, dan moet u daarvoor voldoende tijd inplannen.

Een paar quartiers verderop ligt het Checkpoint Charlie; de toenmalige geallieerden-grensovergang tussen Oost- en West-Berlijn. Terug boven bij de galerijen Lafayette gaat u de Mohrenstraße in en u komt tot de Gendarmenmarkt, het mooiste plein van de stad. Het Konzerthaus samen met de Französischer Dom en Deutscher Dom hebben een bijzonder harmonische uitstraling. Het vertrekpunt van de wandelroute Unter den Linden bereikt u via het Bebelplatz. Dit plein was oorspronkelijk het centrum van het door Knobelsdorff geplande Forum Fredericianum, dat uiteindelijk onvolledig gebleven is. Het Bebelplatz kenmerkt zich door de koepelvorm van de St.

Hedwigs-Kathedrale, die de Pantheon in Rom nagebouwd werd. Midden op het Bebelplatz is op de grond een gedenksteen ter herinnering aan het verbranden van boeken door nationaal-socialisten in 1933. Aan de overkant van de Unter den Linden staat de Berlijnse bibliotheek. In het grote neo-barokke complex zijn Staats- en Universitätsbibliothek gevestigd. In 1992 werd deze verklaard tot de Staatsbibliothek van het Berlijns-Pruisische cultuurerfgoed. Naast het gebouw sieren de marmeren standbeelden van de broers Alexander en Wilhelm von Humboldt het ingangsportaal van de Humboldt-Universität. Hier hebben vele beroemde wetenschappers en denkers gestudeerd: Albert Einstein, Rudolf Virchow, Fichte, Hegel en Heinrich Heine.

Loopt u verder over de Unter den Linden dan treft u aan de rechterkant de Staatsopera. Aan de linkerkant staat door Schinkel gebouwde Neue Wache, de centrale herdenkingsplaats van de Bondsrepubliek. Binnen staat een vergrote uitvoering van het beeld Piëta van Käthe Kollwitz.

Hier tegenover in het Kronprinzenpalais worden de exposities van het Deutsches Historisches Museum tentoongesteld die later weer terug naar het Zeughaus (Arsenaal) verplaatst zal worden. Het Arsenal, het belangrijkste barokgebouw van

Noord-Duitsland wordt nu grondig gerestaureerd.

De Schlossbrücke over de Spree is ook met de beelden van Schinkel gesierd. Achter de Lustgarten vangt men een blik van het Altes Museum, een van de vijf gebouwen op het Museumsinsel. Een kunstliefhebber moet zeker een bezoek aan het Altes Museum, de Alte Nationalgalerie en het Pergamonmuseum brengen. De Berliner Dom in de Lustgarten is een extravagant gebouw van rond de eeuwwisseling. Op het

plein, waar in 1950 het Berliner Stadtschloss opgeblazen werd, staat tegenwoordig het Palast der Republik. Men discussieert nog over de herbouw van het stadslot. Het Berliner Rathaus, zit van de burgemeester, ligt een beetje verstopt. De naam: Rotes Rathaus kreeg het niet vanwege politieke tendensen maar vanwege de rode terra kleur van de bakstenen.

U loopt nu naar het Nikolaiviertel. Hier leeft nog het middeleeuwse Berlijn, al is het natuurlijk in een gerestaureerde vorm. Tijdens het dwalen door smalle steegjes moet u zeker een bezoek aan de Nikolaikirche en het Knoblauchshaus brengen. Het Ephraimpalais met zijn aparte façade is een van de mooiste hoeken van de stad.

Onze gastrotip:

Vele restaurants met Oud-Berlijnse keuken nodigen uit tot een etentje in een rustieke sfeer.

Van het Nikolaiviertel leidt uw weg naar het door Alfred Döblins romans beroemde Alexanderplatz, waar ook de televisietoren staat. Een bezoek aan dit hoogste gebouw van de stad biedt een overweldigend uitzicht over de stad. Onder aan de voet van de toren ligt het informatiecafé. Niet ver van het Alexanderplatz zijn Hackesche Höfe gelegen. Deze gerestaureerde achterhofjes zijn het centrum van nachtleven in Berlijn geworden. Rond om de Hackesche Höfe zijn chique restaurants, bekende bars en clubs te vinden. Het is zeker de moeite waard om hier de dag af te sluiten.

Maar in ieder geval moet u nog even door de Oranienburgerstraße gaan wandelen, die bijna alleen maar uit cafés, bars en restaurants bestaat. De dominante van deze straat is de gouden koepel van de Jüdische Synagoge. De sporen van het joodse leven en van de vernietiging daarvan door de nationaal-socialisten zijn ook in de zijstraatjes van dit kwartier te vinden, dat vroeger het centrum van de joodse gemeenschap in Berlijn was. Naast de synagoge is de inrit naar de Heckmann Höfe, een van de hofcomplexen die reeds gerestaureerd zijn. Deze hofjes met extravagante winkels en sprekende architectuur hebben een bijzondere flair.

Tweede dag

Potsdamer Platz – Kulturforum – Tiergarten – Siegessäule – Kurfürstendamm – Zoologischer Garten – KaDeWe – Savignyplatz – Schloss Charlottenburg – Museen

De route van de tweede dag leidt door de westelijke binnenstad. De route is lopend niet af te leggen, dus u moet voor bepaalde stukken bus of S-Bahn nemen.

De dag begint aan het Potsdamer Platz, een nieuw gecreëerd centrum van de stad met fascinerende hooghuizen-architectuur. U kunt met de snelste lift van Europa naar de uitzichtetage van het Kollhoff-Hochhaus gaan. U ziet het gele Debisgebouw en het groene kubus, kantoorgebouw van Arata Isozaki hoog in de hemel steken. De Potsdamer Platz Arkaden met 120 winkels worden als een van de prettigste winkelcentra van Berlijn beschouwd. Indrukwekkend is ook het Sony Center met de glazen koepelarchitectuur, waar het interessante Filmmuseum gevestigd is. In het naastliggende Kulturforum presenteert de Gemäldegalerie Europese meesterwerken van de schilderkunst. Moderne kunst en bijzondere tentoonstellingen zijn in de Neue Nationalgalerie te bewonderen.

Bij het Kulturforum stapt u in de bus om naar de Kurfürstendamm te gaan. Een kleine omweg is hierbij aan te bevelen. U neemt daarom de bus nummer 248 tot aan de Reichstag op het Platz der Republik. Van hier neemt u de bus lijn 100 naar Zoologischer Garten. De bus rijdt door het groene hart Berlijns langs het Haus der Kulturen der Welt, waar veel tentoonstellingen en festijnen plaatsvinden. De volgende bezienswaardigheid op de route is het Schloss Bellevue, de zit van de bondspresident. En nu komt ook de Siegessäule (overwinningszuil) in beeld. Korter is de rit met de bus 200 van het Potsdammer Platz naar Zoologischer Garten.

Bus 248, 100, 200

U neemt de bus 248 naar het Platz der Republik, daar overstappen naar de bus 100 naar de Zoologischer Garten.
Of u neemt de directe buslijn 200.

Reistijd: circa 20 minuten, of 10 minuten

Nu staat u in het centrum van de westelijke binnenstad, bij de Zoologischer Garten. Bij een rondwandeling door de diertuin zou men in ieder geval bezoek brengen aan door Berlijners geliefde pandaberen Bao Bao en Yan Yan. Vanuit de diertuin komt u direct uit op het Kurfürstendamm, de grootste winkelplaats van Berlijn. Op de hoek van Joachimstraße staat de nieuw ingerichte Kranzler Eck, een modern glazen gebouw waarin naast winkels ook net als vroeger Café Kranzler gevestigd is.

Aan de oorlogstijden herinneren de ruïnen van de Kaiser-Wilhelm-Gedächtniskirche, die samen met de nieuwbouw een symbool vormen van vrede en hereniging. In het Europacenter vindt u een informatiepunt. Op de bovenste kant van het Kurfürstendamm ligt het KaDeWe, het legendarische warenhuis.

U-Bahn, Bus 145, 210

Vanuit het Wittenbergerplatz, direct voor het KaDeWe neemt u de U-Bahn terug naar de Zoologischer Garten en van daar neemt u de bus 145 of 210 naar de halte Charlottenburger Schloss.

Reistijd: circa 20 minuten

Het Schloss Charlottenburg is een pronkvoorbeeld van de barok- en rococokunst. Bijzonder mooi is de balzaal met florale sierornamenten. Het kasteelpark nodigt uit tot het blijven; de wonderlijke parkinrichting van Lenné en kleine gebouwen van zoals het mausoleum en het theehuis zouden in alle rust bekeken moeten worden. Tegenover het complex in het Stüler Bau wordt de verzameling Berggruen tentoongesteld met allerlei werken van de Klassische Moderne. Hiernaast staat het Bröhan-Museum met tentoonstelling van kunsttechnieken, meubels en andere kunst uit de Jugendstil-en Art Deco-periode. Liefhebbers van het oude Egypte kunnen in het Ägyptisches Museum tegenover oude schatten bekijken. Het in Charlottenburg gelegen Olympiastadion toont een expositie over zijn verleden. Direct in de buurt staat het ICC, het Internationale Congres Centrum.

Bus 210, S-Bahn S5, S75

Van het slot Charlottenburg neemt u de bus 210 in de richting Roseneck en u stapt uit bij de halte S-Bahnstation Charlottenburg . U neemt S5 verder in de richting Spandau DB en u stapt uit bij de halte Olympiastadion.

Reistijd: circa 10 minuten

Bus 218

De bus 218 rijdt van de S-Bahnhalte Olympiastadion naar het Messegelände.

Reistijd: circa 10 minuten

Om de dag af te sluiten biedt zich de mogelijkheid aan de Kurfürstendamm te bezoeken. Van het Messegelände kan men bus, S-Bahn of metro nemen.

Bus 149 S5, S75 U2

Met de bus 149 vertrekt u van ICC direct naar de Zoo. U vertrekt met de S-Bahn van het S-Bahnstation Eichkamp of met de U-Bahnlijn 2 van de Kaiserdamm naar de Zoo.

Reistijd: maximaal 15 minuten

Onze uitgaanstip:

In de zijstraten vooral bij het Savignyplatz zijn veel uitstekende restaurants. Het Savignyplatz is evenveel als het aan de andere kant gelegen Ludwigkirchplatz een favoriet doelwit van het Berlijnse uitgaansleven. Restaurants en bars zijn er van alle niveaus en alle prijzen.

Derde dag

Schloss Glienicke – Pfaueninsel – Botanischer Garten – Museen in Dahlem – Jüdisches Museum – East Side Gallery – Prenzlauer Berg

Onze tip:

Het programma voor de derde dag is redelijk druk en daarom kunt u misschien beter een keuze uit de suggesties maken.

De derde dag brengt u in het groene Berlijn. Als alternatief zijn er bezoeken aan verschillende musea opgenomen.

De wandeling begint in het zuiden van de stad in het villawijk Zehlendorf, een van de beste adressen in de stad. Op de grens met Potsdam ligt het kasteel Glienicke. Het kleine kasteel en aan de oever van de Wannsee gelegen park met een Casino betoveren de bezoeker met de schilderachtige schoonheid.

S1, S7, RE

Bus 116

U neemt de S-Bahn naar de halte Wannsee en aansluitend de bus 116 naar Glienicker Brücke, u stapt uit bij de halte Schloss Glienicke.

Reistijd: vanaf de Zoologischer Garten circa 30 minuten

Vanuit het kasteel Glienicke is een kasteeltour naar Potsdam aan te bevelen. Echter voor de bezichtiging van de kastelen zou men een hele dag uit moeten trekken. Het eilandje Pfaueninsel lokt de bezoekers met zijn kasteeltje. Deze ruïne werd in de 19^e eeuw nagebouwd als doelwit voor romantische uitstapjes.

Bus 216

Van het S-Bahnhalte Wannsee neemt u eerst de bus 216 naar de halte Pfaueninseln daar stapt u op een veer die u naar het eiland brengt.

Reistijd: circa 30 minuten

In Dahlem is de Botanische Tuin aangelegd, die met historische kassen en kleurrijke beplanting tot een bezoek uitnodigt.

S1

Bus 148

Van de S-Bahnhalte neemt u S1 naar de halte Steglitz en daarna de bus 148 in de richting Busseallee tot de halte Botanischer Garten.

Reistijd: circa 40 minuten

Naar vreemde werelden reist de bezoeker van de musea in Dahlem. Het Etnologisch Museum, Museum für Ostasiatische Kunst en het Museum Europäischer Kulturen laten veel bijzonderheden zien. Wie bijzonder geïnteresseerd is in deze onderwerpen, kan hier zeker een hele dag doorbrengen.

Bus 148, X 11

Van de halte Botanischer Garten neemt u de bus 148 in de richting Busseallee tot de halte Unter den Eichen/Drakestraße en dan stapt u in de bus X 11 in de richting U-Bahn Dahlem Dorf en u blijft zitten tot de laatste halte.

Reistijd: circa 15 minuten

Van de grootburgerlijke voorstadse villawijken in Zehlendorf en in Dahlem leidt de route nu naar het toenmalige arbeiderskwartier Prenzlauer Berg.

U1

U-Bahnlijn 1 brengt u van Dahlem Dorf via Hallesches (tussenstop Jüdisches Museum) Tor naar Warschauer Straße.

Reistijd: circa 15 minuten

S3, 5 75, 9 U2

Van de S-Bahnstation Warschauer Straße reist u naar het Alexander Platz. Dan stapt u over in de U2 in de richting Pankow en u stapt uit bij de halte Senefelder Platz.

Reistijd: circa 10 minuten

Van Dahlem-Dorf u neemt de U –Bahn U1, bij de halte Hallesches Tor ligt het indrukwekkende gebouw van het Jüdische Museum, dat dankzij de vormgeving voor opschudding zorgde. Voor het bezoek aan de tentoonstelling over het Duistjoodse leven moet u beslist genoeg tijd nemen. Bij de eindhalte van de U-Bahnlijn U1 Warschauer Straße herinnert de East Side Gallery, een resterend stuk van 'De Muur', aan de tragedie van de tweedeling van Berlijn en tegelijkertijd aan de hereniging en nieuw begin van één Berlijn.

Na een wandeling langs de East Side Gallery neemt u de S-Bahn naar het Alexanderplatz en dan de U2 in de richting Pankow. Op het Senefelderplatz in Prenzlauer Berg 'ruikt' men de sfeer van het stadse leven in de 19e eeuw. In de buurt van het Kollwitzplatz en de watertoren, het symbool van dit stadsdeel, bevinden zich vele restaurants met joodse en Russische keuken waar u de dag uitstekend kunt afsluiten.

Andere tips:

Alternatieve uitstapjes zijn mogelijk en interessant naar Köpenick; in de idyllische Oude stad ligt het raadhuis, dat door de Zuckmayers *Hauptmann von Köpenick* bekend is geworden. Na een wandeling door het oude centrum kunt u aan de Müggelsee ontspannen, het grootste meer van Berlijn.

Ook Spandau is het bezoeken waard. De gezellige straatjes van de binnenstad en de citadel betoveren de bezoeker. In de winter nodigt de Kerstmarkt in de binnenstad van Spandau tot winkelen uit.

Bron: www.berlin-tourist-information.de